

Lisa 1.Ülevaade MAK 2014-2020 teavitustegevustest 2018. aastal

1. Maaeluministeeriumi teavitustegevused

Pressiteated

Terve 2018. aasta jooksul saatis Maaeluministeerium (MEM) välja erinevaid MAK-iga seotud pressiteateid. 2018. aasta jooksul saadeti MAK-iga seotud tegevuste kohta välja 60 pressiteadet, mille kohta lisati informatsioon ka Maaeluministeeriumi Facebooki lehele. Pressiteadete peateemad: arengukava rakendumine ja sisu tutvustamine, neljas üle-eestiline avatud talude päev, Pärnumaa maitsete aasta, maaettevõtete/põllumajanduse olukorra kajastamine, arengutrendid jmt.

Maaeluministeeriumi pressiteated ja uudised avaldatakse ministeeriumi veebilehe www.agri.ee avalehel. Lisaks saavad pressiteateid pressilistis olevad ajakirjanikud ning põllumajanduse, maaelu ja toiduainetööstuse valdkonna organisatsioonid ja liidud (listide kaudu põllumajanduse ja maaelu arengu nõukogu, MAK 2014-2020 seirekomisjon, Riigikogu maaelukomisjon, PRIA ja PMK-ga koostöös ning erialased listid) ning MEM haldusala asutused. Originaalkujul või kokkuvõtvalt on pressiteateid kajastanud paber- ja elektroonilised väljaanded, uudisteagentuurid, raadio ja TV, portaalid üle 730 korra. Pressiteadetes avaldatud teemadel esitasid erinevad meediakanalid vajaduse korral lisaküsimusi ja said Maaeluministeeriumilt täiendavat informatsiooni.

BNS-i kõrval kajastasid MAK-iga seotud teemasid enim pollumajandus.ee, maaleht.ee ja maaelu.postimees.ee.

Sotsiaalmeedia

MEM on neli aastat kasutanud aktiivselt sotsiaalmeedia võimalusi Facebook'is: <https://www.facebook.com/Maaeluministeerium>. Alates lehe loomisest on Facebook'i vahendusel jõudnud tuhandete inimesteni (2018. aastal kasvatasime oma jälgijate arvu 7569-lt 9601-ni) info mitmesugustest info- ja teabepäevadest, esile on tõstetud MAK 2014–2020 tulemusi, Eesti põllumajandustootjate saavutusi, edulugusid, organiseeritud fotovõistlusi, et näidata maaelu võimalusi ning tõsta maaelu mainet, kutsutud inimesi osalema üle-eestilisel avatud talude päeval jpm.

2018. aastal kajastati MAK 2014-2020 teemasid ka Maaeluministeeriumi ajaveebis Maablogi. Näiteks 18. juulil avaldatud avatud talude päeva teemalist blogipostitust „Tule meile külla! vaadati 561 korral.

Koduleht

MAK 2014–2020ga seotud info jaoks on MEMi veebilehel kasutusel eraldi rubriik <http://www.agri.ee/et/eesmargid-tegevused/eesti-maaelu-arengukava-mak-2014-2020>, mis on lihtsasti kättesaadav ministeeriumi kodulehe esilehelt. Veebilehel on info esitatud kaasaegselt ja struktureeritult erinevate teemaplokkide kaupa, et tavakasutaja leiaks endale huvipakkuva

teema ning vastused võimalikult kiirelt. Veebilehel on üleval üldinfo MAK 2014–2020 strateegiliste dokumentide, meetmete, õigusaktide, uuringute, seire ja hindamise, toetustest teavitamise jne kohta. Teave infopäevade jm aktuaalne info on kättesaadav ka uudiste alt ja tõstetakse vajaduse korral esilehel eraldi esile.

EAFRD toetustest teavitamine

Muudetakse maaeluministri määrust „Maaelu arengu toetuse andmisest ja kasutamisest teavitamise, toetatud objektide tähistamise ning Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi (EAFRD) osalusele viitamise täpsem kord perioodil 2014–2020“. Määrusega kehtestatakse EAFRD toetusest rahastatud objektide tähistamine ja ELi osalusele viitamise korra ühtsus ning kooskõla ELi õigusega. Teavitamise tulemusel saab avalikkus teada EAFRDst kaasrahastatud tegevustest ja objektidest, rahastamise ulatusest ning projektide sisust. Paraneb maaelu maine ja taotlejal selgus teavitamise vajadusest ning nõuetest.

Määruse rakendamise tulemusena on arengukava raames rahastatud tegevustest avalikkust teavitatud. Korrastatud on teavitus seotud veebilehtedel ja täpsustatud trükiste puhul ning seatud selged rahalised künnised alates millest on teavitus EAFRDst toetust saanud objektidel vajalik. Oluliseks muudatuseks on, et Eesti kasutab võimalust, et pindala- ja loomapõhiste toetuste puhul ei kohaldata plakati, tahvli või stendi paigaldamise nõuet. See tähendab, et pindala- ja loomapõhiste toetuste puhul peavad toetuse saajad teavitamise nõudeid järgima vaid kutsealase veebilehe olemasolu korral ning teavitama avalikkust EAFRD toetuse kasutamisest avalikkusele suunatud valdkondlikel esinemistel. Esinemisel tuleb märkida EAFRD panus kõnes ning slaidid logo ja embleemiga tähistada. Lisaks on integreeritud määrusesse Leader toetuskeemi kaudu rahastatud objektide tähistamise nõuded, mis varem olid toodud eraldi Stiiliraamatus.

Koostöö meediaväljaannetega

Meediaväljaannetega toimub tihe koostöö aastaringi: eri kanalite ajakirjanikele anti infot, sh statistilisi andmeid MAK 2014–2020 meetmete kohta, saadeti artikleid ja edulugusid. Lugusid avaldati nii trükimeedias, veebis, raadios kui ka televisioonis. Pidevalt vastati ajakirjanike päringutele MAK 2014–2020 toetuste, nende jagamise korra, meetmete tingimuste jms teemadel. Oluline osa tegevusest keskendus rahastamisperioodi 2014–2020 sisu tutvustamisele.

Avatud talude päev

22. juulil 2018 toimus avatud talude päev. Avatud talude päeva avaüritus toimus Juurimaa tallis ning seal osales umbes 300 külalist. Kohapeal toimus ratsashow, esines Duo Malva ja Priks, külastajatele pakuti degusteerimiseks Pätsi leivatooteid, toimusid ekskursioonid tallis ning lapsed said loomi paitada ja ponidega sõita. Kohal olid kolme telekanali kaamerad ning avaüritust kajastati mitmete telekanalite õhtustes uudistes.

Avatud talude päeval osales 296 talu ning neid külastati kokku 163 000 korral. Kõige rohkem külastajaid – 6500 inimest – võttis 2018. aastal vastu Andre Farm Tartumaalt, kes oli avatud lausa kaks päeva. Talle järgnes Konju Kitsefarm Ida-Viru maakonnast 5200 külastuse, OÜ Voore Farm Lääne-Viru maakonnast 3488 külastuse, Esko talu Harju maakonnast 2650 külastuse, OÜ Küti Mõis Lääne-Viru maakonnast 2089 külastuse ning Seppami talu ja Rebala tallid Harjumaalt mõlemad umbes 2000 külastusega. Rohkem kui 1000 külastajat võõrustas 2018. aastal 43 talu.

Avatud talude kodulehel oli 2018. aastal üle 320 000 unikaalse vaatamise. Meediakampaania, mis sisaldas tele-, raadio-, interneti-, trüki- ja välireklaami, katvus kogu auditooriumis oli 62,8% ehk 760 000 inimest. Kampaania järgselt oli 91% uuringus osalenud inimestest avatud talude päeva toimumisest teadlik. Kõikides materjalides oli selgelt ära toodud MAK-i logo.

Meedias kajastati avatud talude päeva 2018. aastal 624 korral. Suurim kajastuste arv oli 22. juulil (53 artiklit) ja 23. juulil (47 artiklit). Kõige rohkem kajastasid avatud talude päeva Raadio Kuku, Maaleht ja Vikerraadio.

Üle-eestilise avatud talude päeva algatus sündis Maaeluministeeriumi, Maamajanduse Infokeskuse ja Järvamaa avatud talude eestvedajatega koostöös. Avatud talude päeva korraldamist rahastatakse Eesti maaelu arengukavast 2014–2020 ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist.

Avatud toidutööstuse nädala korraldamine

Avatud toidutööstuste nädala eesmärgiks on tõsta avalikkuse teadlikkust Eesti toidutööstusettevõtetest. Tegevus on vajalik näitamaks tarbijatele, millised tööstusettevõtted Eestis tegutsevad, milliseid tooteid toodetakse ning kinnitada tarbijaile, et tööstustes toodetud toit on kvaliteetne, vastab väga kõrgetele toiduohutuse nõuetele ning Eesti toidutööstused on teinud olulisi investeeringuid oma hoonete ja seadmete uuendamiseks. Avatud toidutööstuste nädalat korraldavad koostöös Maaeluministeerium, Toiduainetööstuse Liit ja Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda. Tegemist on projektiga, mil 7 päeva jooksul avavad toidutööstused ukсед ning võtavad vastu külastajaid, et oma igapäevatööd tutvustada. 2018. aastal osales avatud toidutööstuste nädalal 28 ettevõtet, mida külastas nädala jooksul 824 inimest.

Aasta toidupiirkonna valimine

Aasta toidupiirkonna valimine on olulise tähtsusega, et populariseerida Eesti erinevate piirkondade kohalikku maaettevõtlust, kohalikku toitu ja toidukultuuri.

Toidupiirkonna projektil on kaks olulist eesmärki. Esimene on piirkondade sisemisele arengule suunatud – koostöö seotud osapoolte vahel, kus ühise eesmärgi nimel ühendavad jõud toidutootjad, pakkujad, kohalikud omavalitsused ja LEADER tegevusgrupid. Maitsete aasta programmi koostamiseks on vajalik end ühise piirkonnana identifitseerida ja teha koostööd, et piirkonda tugevdada. Teine eesmärk on laiem, see on just pigem piirkonna külalistele suunatud toidupakkumise ja kohaliku ettevõtluse arendamine ja piirkonna kuvandi kujundamine.

2018. aastal oli fookuses Pärnumaa toiduvõrgustike, toidutootjate ja pakkujate koostöös Pärnumaa maitsete aasta programmi rakendamine, et tõsta esile piirkondlikku toidupärandit, maaettevõtlust ning tutvustada avalikkusele Pärnumaa maitseid.

Telesaade

2018. aastal valmis 8 teleklippi avatud talude päeval osalevatest taludest, kes on saanud MAK toetusi. Klippides oli saatejuhiks Tõnis Milling, kes meelelahutuslikul moel tutvustas avatud talude päeval osalevaid talusid ja nende tegevusi ning MAK-i panust keskkonnahoidu ja mitmekesise maastiku ja elurikkuse säilimisse, Eesti põllumajanduse ja maaelu arengusse. Klipid läksid eetrisse ajavahemikus 11.-20. juuli 2018 TV3 saates „Suvised Seitsmesed“. Saatelõike vaadati kokku üle 80 000 korral.

Maamessil osalemine

MAK 2014–2020 meetmeid ja nõudeid tutvustati aprillis 2018 Tartus toimunud Maamessil, kus Maaeluministerium oli esindatud koos valitsemisala asutustega ühisel stendil. Maamess on Baltimaade suurim omataoline mess, mida külastas üle 42 000 inimese. Maamessil tutvustati neljandat korda toimuvat avatud talude päeva, mis aitas kaasa rohkemate talude ja inimeste osalemisele üritusel.

Teadlikkuse uuring

2019. aasta alguses viis Turu-uuringute AS Maaeluministeriumi tellimusel läbi küsitlusuuringu, eesmärgiga selgitada, milline on Eesti elanike silmis erinevate maaelu valdkondade maine, teadlikkus maaelu arengukavast ning hinnangud maaelutoetuste kasutegurile. Silmast-silma meetodil küsitleti 1 000 Eesti elanikku vanuses 15-74. Küsitlusuuringute läbiviimist rahastati osaliselt Eesti maaelu arengukavast.

Sarnast uuringut on tehtud alates 2015. a. Üldjoontes suuri üllatusi ja muutusi maines võrreldes eelnevate aastatega ei ole. Ajalises võrdluses olid hinnangud mainele kõrgeimad aastal 2017. Selle aasta uuringu tulemused sarnanevad nii 2015 kui ka 2018 aasta omadele.

Kõrgeimalt hinnati põllumajanduse ja maamajanduse mainet, kus positiivse hinnangu andis ligi 60% vastanutest, maaelul oli vastav näitaja 52%. Mainele väga positiivseid ja negatiivseid hinnanguid anti vähe. Maaelu arengukavast on teadlik 35% elanikest. Ajalises on teadlike inimeste osatähtsus pidevalt vähenenud, samas 60% elanikest arvas, et MAK raames viimase nelja aasta jooksul antud toetustest on olnud Eesti maaelule kasu. LEADER-toetustest on kuulnud 27%.

Uuringu andmetel oleksid enam kui pooled elanikest valmis toetama oma lähedase otsust end maaeluga siduda ja mitte-soovitajaid oli kokku 28%. Samas on märkimisväärne, et vähenenud on n.ö kindlate soovitajate osatähtsus – kui 2017. a oli neid 36%, siis praegu on 20%. Perspektiivikaks või pigem perspektiivikaks peab põllumajandust ettevõtjate jaoks 55% elanikest, töövõtjate jaoks vastavalt 49%. Maaettevõtlust hinnati ettevõtja ning töövõtja seisukohast samaväärselt perspektiivikaks – 50%.

Seda, et põllumajanduse ja maaettevõtluse arendamise eesmärgil on võimalik toetusi taotleda, teadis 70% elanikest (varasemalt 76–83%). Kõige olulisemaks toetusvaldkonnaks peeti sarnaselt varasemale investeringuid maaettevõtlusesse ja kogukonna arengusse ning põllumajanduse konkurentsivõime tõstmiseks. Harvem teadus- või arendustegevust ning põllumajanduse keskkonnamõju vähendamist või toidutöötlemise konkurentsivõime tõstmise toetamist.

Põllumajandus- ja maaelutoetuste rahastamisest Eesti riigi ja EL koostöös on teadlik 53% elanikest. Seda on 2% vähem kui eelmisel a ja oluliselt vähem kui varasemates uuringutes. 21% elanikest arvas, et põllumajandus- ja maaelutoetusi rahastab ainult Euroopa Liit ja 6% pidas ainsaks toetuste rahastusallikaks Eesti riiki. Küsitletutest 21%-l puudus antud teemal selge arvamus (nende osakaal on tõusnud).

Reklaam

Vastavalt Maaeluministri 22.12.2015 määruse nr 26 Maaelu arengu toetuse andmisest ja kasutamisest teavitamise, toetatud objektide tähistamise ning Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi (EAFRD) osalusele viitamise täpsem kord perioodil 2014–2020 §-le 2 on Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist saadud toetuse abil ellu viidud objekti või tegevuse kohta toetuse saaja kohustatud teavitama avalikkust. 2018. aastal telliti muuhulgas ka kleebised, mida kasutatakse toetust saanud objektide tähistamiseks.

Koostöö huvirühmadega

2018. aastal korraldas Maaeluministerium MAK 2014–2020 rakendamiseks vajalikke kohtumisi erinevate organisatsioonide esindajatega. Toimus 3 MAK 2014–2020 seirekomisjoni istungit, kus oli päevakorras MAK rakendamise tutvustamine, MAK seirearuande heakskiitmine ning arutelu MAK planeeritavate muudatuste kohta. Veel toimus mitmeid kohtumisi sotsiaalpartneritega erinevate MAK meetmete aruteluks, näiteks toimusid seakasvatuse ümarlauad.

23.–25.05.2018 toimus Baltimaade maaparanduse alane rahvusvaheline konverents. Tegemist oli Maaeluministeriumi, Põllumajandusameti ning Rahvusvaheline Drenaaži ja Niisutuse Komisjoni (ICID) Eesti osakonna (ESTCID) ühise maaparanduskonverentsiga "Maaparanduse digitaliseerimise võimalused ja vaade tulevikku". Konverents toimus Laulasmaal Harjumaal. Konverentsil osalesid ettekannetega Läti, Leedu, Valgevene, Ukraina, Venemaa, Lõuna-Aafrika, Soome ja Eesti maaparanduse eriala inimesed. Ürituse põhifookus oli geoinfosüsteemide (GIS) kasutamisel maaparanduse valdkonnas - maaparanduse, veemajanduse ja maakasutuse haldamise ühildamine, ruumilist planeerimine, kaugseire rakendamine. Ettekannetes toodi põhisõnumitena välja, et tulevikus toiduainetega kindlustatuse ja saagikindluse määrab üha rohkem veeressurs ja selle kasutamine. Vesi ei ole vajalik ainult põllumajandustoote esmatootmiseks, vaid mängib olulist rolli kõikides toidutootmise väärtusahela etappides. Vesi seob meid kõiki- ja seega lasub meil kõigil, nii nappuse kui ka ülekülluse ajal, vastutus seda targalt, tõhusalt ja produktiivselt kasutada ja selle eesmärgi

saavutamisele aitab kaasa GIS võimaluste parem kasutus maaparanduse valdkonnas. Konverentsil osales ca 80 inimest maaparanduse või sellega seotud erialadelt.

23.01.2018 korraldas Maaeluministerium koostöös maaeluvõrgustikuga Teadlase Päeva, kus loengu pidas Thomas Norrby Rootsi Põllumajandusteaduste Ülikoolist (Senior Extension Specialist, Swedish University of Agricultural Sciences). Loengu teema oli „Community-Led Local Development (CLLD) in Sweden” ja eesmärgiks oli anda paremat ülevaadet LEADER meetmes CLLD rakendamisest. Üritus jätkas loengute sarja "Kogukonna juhitud areng teadlase vaates", mida on Maaeluministerium koostöös maaeluvõrgustikuga korraldanud alates 2013. aastast.

2. PRIA ülevaade avalikkuse teavitamisega seotud tegevustest

2018. aastal alustas PRIA oma kommunikatsioonistrateegia uuendamisega, millesse on kaasatud MEMi esindajad, PRIA kliendinõukoda ja sisekliendid. Uus versioon valmib 2019. esimesel poolel. Suurim osa PRIA teavitustöö mahust oli 2018.a seotud MAKiga (110 erineva sisuga päringu-vastuseid, selgitusi, artikleid, intervjuusid, pressiteateid, uudiseid, e-infokirju).

Teavitamiseks kasutatud kanalid

Klientide jaoks on MAKiga seotud info saamiseks enim kasutatav kanal PRIA koduleheküljel www.pria.ee. PRIA küsitluses hinnati seda kõige enim kliendi vajadusi rahuldavaks kanaliks. Kodulehe kaudu on võimalik jõuda ka e-PRIAsse: <http://www.pria.ee/et/ePRIA>. e-PRIA jaguneb nn. vanaks ja uueks ning erinevad tegevused on kahe e-PRIA vahel ära jagatud.

PRIA kodulehe ülesehitus on lähtuvalt klientide huvist valdkonnapõhine ning ei ole 2018. aasta jooksul muutunud. PRIA kodulehe avalehel asub menüü „Oluline“, mis sisaldab viiteid teabele, mis puudutab enamikku PRIA kliente (sh objektide tähistamine, juhised korrekse maksetaotluse esitamiseks, toetuste eelarved, taotlusvoorude ajakava, nõuetele vastavus, üldine info tagasinõuete kohta jne). Avatud ehk käimasolevad taotlusvoorud on kodulehe esilehelt lihtsalt leitavad eraldi menüüst. Taotlusvoorude täpsed ajad annab PRIA investeringumeetmete kohta teada Ametlike Teadaannete (www.ametlikudteadaanded.ee) vahendusel.

Kõigi PRIA poolt vahendatavate toetuste kohta on info avaldatud vastavas kodulehe valdkonnapõhises alajaotuses. Seal on iga meetme kohta olemas tutvustus, juriidilised alused, info taotluse esitamise kohta, erinevad taotluse esitamisega seotud vormid, vormide täitmise juhendid ning erinevate meetmetega seotud spetsiifilised abimaterjalid (näiteks e-PRIA kasutamise juhendid konkreetse meetme puhul). MAK keskkonnameetmete põhjalikum info taotluse esitamise, sellega kaasnevate nõuete ja kohustuste ning menetluse kohta on koondatud juhendites „Abiks taotlejale“ (AT), mis valmivad PRIA ja MeMi koostöös.

Toetuste rahuldamise ja maksete kohta avaldab PRIA andmeid enda kodulehel. Lingil <http://www.pria.ee/et/toetused/toetusesaajad> avaneb otsingumootor, mille kaudu on leitav info kahe viimase finantsaasta toetuse saajate kohta. Meetmete lõikes on määratud toetuste kohta võimalik infot leida iga meetme vastava taotlusvooru lehel rubriigis „Toetuste saajad“.

PRIA kodulehe avalehe "Olulise info" alt leiab rubriigi „Toetuste eelarved“. See sisaldab toetusteks eraldatud summasid jooksvaks aastaks meetmete lõikes. „Olulise info“ all on ka rubriik „Toetuste ajakava“ ning seal on välja toodud toetuste ajakavad aastate lõikes, kusjuures käesoleva aasta puhul on tegu toetuste ajakava prognoosiga ning seda täiendatakse/muudetakse jooksvalt.

Kodulehel on välja toodud ka rubriik „Uudised“ kus avaldatakse teateid ja uudiseid nii PRIAlt kui koostööpartneritelt (MeM, VTA, PMA, MES jne). Varasemad uudised on kodulehel arhiveeritud aastate lõikes.

Kodulehe vahendusel on klientidel võimalik broneerida aega maakondlikes teenindusbüroodes, et seal esitada taotlusi ja andmeid või kasutada e-PRIA kliendi arvutit.

Kodulehe avalehel on klientide jaoks lihtsasti leitav nii põllumassiivide elektrooniline veebikaart kui ka ligipääs võrdlushindade kataloogile.

Kodulehe kaudu on kodulehe külastajatel võimalus liituda PRIA e-infokirja listiga või anda tagasisidet.

2018. aasta jooksul oleme tegelenud uue kodulehe arendusega. Aasta esimeses pooles viisime läbi esimese hanke, mis hõlmas veebilehe kasutusmugavuse uuringut ja analüüsi läbiviimist. 2018. aasta sügisel viisime läbi teise hanke, mis keskendus veebilehe prototüübi loomisele ja disainile. Antud hanke sisulised tööd said alguse novembris ja lõppevad 2019. aasta veebruaris. Sellele järgneb arendushanke läbiviimine.

Pressiteateid MAKiga seonduvatel teemadel edastas PRIA 2018.a jooksul 21 (suurematele sihtgruppidele huvi pakkuvate taotlusvoorude alguste, tulemuste ja toetuste määramistepakkumiste kohta). Pressiteadete suhteliselt väike hulk tuleneb sellest, et sellelaadse jooksva info avaldamise peamine allikas on e-infokiri.

PRIA Facebooki lehekülge võeti kasutusele 2014. a alguses. 2018. a alguse seisuga jälgis lehekülge 957 keskkonna kasutajat, aasta lõpuks oli jälgijate arv kasvanud 231 võrra 1188 kasutajani. Kokku tehti aasta jooksul 200 postitust. Statistika järgi on populaarsemad postitused jõudnud kuni 4000 Facebooki kasutaja uudisvoogu (reach). Kõik lehekülje „fännid“ on liitunud lehega nn orgaaniliselt (organic likes). Juulis valmis ka PRIA Facebooki strateegia.

PRIA Facebooki lehel on möödunud aasta teisest poolest keskmiselt 6 postitust nädalas. 2018.a kajastati PRIA olulisemaid uudiseid (pressiteateid ja e-infokirjade ilmumist) ning väga populaarne oli ka inspektorite tööpäevi kajastav postituste sari. Samuti jagati teisi põllumajandusvaldkonnaga seotud FB-postitusi. PRIA postitusi on edasi jaganud ka paljud teised põllumeeste erialaliidud ja ühingud. Varasemast veelgi enam jagati Facebookis infot vabade töökohtade täitmiseks (kokku 24 postitust). 2018 suvel lisandus Facebooki Eesti lehtedele ka „Töökohad/jobs“ funktsioon, mida on aktiivselt kasutatud ühe värbamiskanalina. PRIA töökuulutusi on Facebookis jagatud 133 korda ja keskmiselt on üks töökuulutus levinud 1000 unikaalse kasutaja uudisvoogu.

PRIA elektrooniline infokiri ilmub üks kord kuus (2018.a kokku 12 korda). MAKi teemasid käsitleti igas e-infokirjas. Infokiri edastab jooksvalt lõppenud taotlusvoorude tulemusi, toetuse määramisi ja maksmisi, teateid algavate taotlusvoorude ja ajakava kohta, selgitavaid artikleid ja juhiseid eelkõige toetuste taotlemiseks, uutest ja muutunud nõuetest arusaamiseks, e-teenuste ja hinnakataloogi kasutamiseks jne, meeldetuletusi klientide kohustustega kohta. Viitame ka meie klientide jaoks olulisemaid teemasid kajastavaid haldusala asutuste pressiteateid ning juhime tähelepanu pikematele artiklitele jm materjalile kodulehel.

Infokiri saadetakse automaatselt kõigile infokirja listiga liitunutele, 2017.a lõpuks oli liitunud ca 10 000. 2018. septembris vahetati senise kodulehe-platvormi põhine infokirja keskkond välja Mailchimp keskkonna vastu, mis võimaldab välja võtta ka lugejatega seotud statistikat. Selle tulemusel toimus ka postiloendi puhastamine ja korrigeerimine, eemaldati vigased aadressid ning 2018. aasta lõpuks oli infokirja saajate seas 8956 töötavat e-posti aadressi, neist ca 20% on aktiivsed lugejad. Postiloendiga saab liituda PRIA kodulehel või PRIA Facebooki lehe kaudu. Kodulehel on arhiveeritud ka kõik varasemad infokirjad <http://www.pria.ee/et/uudised/infokiri> ning Mailchimpi keskkonnast on leitavad möödunud infokirjad alates septembris 2018.

Juulis 2018 viidi läbi ka infokirja lugejauuring, mille eesmärgiks oli kaardistada infokirja lugejate infotarbimise harjumusi seoses PRIA elektrooniliste infokanalitega, saada tagasisidet infokirja teemade ja keelekasutuse kohta ning välja selgitada, milliseid teemasid peavad lugejad infokirjas olulisemateks. Samuti sooviti teada, milline on organisatsiooni kuvand lugejate silmis. Infokirja lugejauuringu põhjal võib järeldada, et infokirja lugejate jaoks on e-infokiri üks põhilisi infokanaleid, samuti kasutavad vastajad info saamiseks regulaarselt PRIA veebilehte. Kolmandana toodi välja PRIA saadetud e-kirjad ning neljas põhiline infokanal lugejate jaoks oli Maaleht.

Maaleht on olnud ka varasema kliendiuuringu andmeil peamine paberväljaanne, kust saadakse infot PRIA ja toetustega seoses. Maaleht oli 2018 jätkuvalt PRIA lepinguline partner tasutud teabe avaldamisel. Maalehele, Maamajandusele ja nende online-kanalile andis PRIA 2018.a MAKiga seotud infot kokku 12 korral, sellest 1 korral PRIA tasutud teabena.

Maa Elu, mis on Postimehe grupi vahel ilmuv nädalaleht, on samuti PRIA lepinguline partner tasutud teabe avaldamisel – seda avaldati 2018.a ühel korral pindala- ja keskkonnatoetuste taotlusvooru kohta. 2018. aastal anti Maa Elule MAKiga seotud teemadel infot 6 korral.

Jätkus hea koostöö Eesti-Põllumajandus-Kaubanduskoja ajakirjaga Põllumehe Teataja, mille toimetuse sai PRIAlt 2018.a jooksul MAKiga seoses kuus erineva sisuga teksti, milles tutvustati muudatusi toetuste taotlemise tingimustes või selgitati kehtivaid nõudeid. Põllumehe Teatajat levitati tasuta ka PRIA maakondlikes büroodes (250-350 eksemplari iga numbrit).

Maakonnalehtedest olid suurimad päringute esitajad Saarte Hääl, Lõuna Leht ja Sakala. Saarte Hääl jälgib ja kajastab PRIA jaoks probleemse toetusesaajaga seotud menetluste käiku pikka aega, lõpliku otsuse saabumiseni.

Erineva info klientideni läkitamiseks kasutas PRIA masspostituskirju, mis adresseeriti klientide e-posti aadressidele. Infot edastati nt pindala-keskkonnatoetuste taotlusvooru alguse, e-PRIAs põldude ja niitude joonistamise andmete uuendamise, keskkonnameetmete üksikute nõuete teemaliste teavituste, dokumentide esitamise tähtaegade meeldetuletuste ning e-PRIAs tehtud otsuste kättetoimetamise kohta.

Trükised

Märtsis-aprillis valmis 1000 eksemplari brošüüri „Põhitõed pindalatoetuste ja MAK loomatoetuste taotlemisel“. Trükis sisaldab taotluste esitamise juhiseid, kõigi meetmete lühituvustust ja e-PRIAs taotluse esitamise juhiseid. Trükist levitati Maamessil, infopäevadel ja PRIA teenindusbüroodes. PRIA büroode kaudu oleme levitati ka trükist „Nõuetele vastavus ja rohestamine“, mis on taotlejate poolt kõrgelt hinnatud ja nõutud.

PRIA spetsialistid koostasid ka MAK keskkonna meetmeid tutvustavaid infolehti (A4 kahepoolne, trükitud printeris ja väljatrukkitav kodulehel). Infolehti koostati VESI, ÜPT, ROH, ROH mitmekesistamise, ROH ökoalade tava ja PR säilitamise tava kohta. Kõik trükised on saadaval ka PRIA kodulehe vahendusel. Kliendi soovi korral tehti lisaks teenindusbüroodes väljatrukke elektroonilisel kujul PRIA kodulehel olevatest juhenditest „Abiks taotlejale“ vastavalt meetmele või teemale, mille infot klient otsis.

e-PRIA teavitus

Iga aastaga on järjest rohkematel taotlejatel, sealhulgas MAKi suurimal sihtgrupil, looma- ja hektaripõhiste toetuste taotlejatel, võimalik kasutada e-PRIAt. E-teenuseid lisandub igal aastal. Alates 2014. a sügisest on e-PRIA puhul võimalik rääkida nn. vanast ja uuest e-PRIAst. Viimasesse luuakse pidevalt uusi ja senisest mugavamaid e-teenuseid ning lõplikuks eesmärgiks on saada kõik teenused ühte e-PRIasse. 2018. aasta juunikuus viidi uus ja vana e-PRIA ühtsesse väravasse, kust kliendil on võimalik ühtne sisselogimine e-PRIasse. Klient saab uues e-PRIAs registreerida end taotlejaks, abi saajaks, loomapidajaks või loakohustusega ettevõtjaks; esitada, vaadata ja muuta kliendi andmeid; esitada mitme investeringumeetme taotlusi ning hiljem esitada maksetaotlusi. e-PRIA taotluste ja maksedokumentide esitamise kohta on PRIA koostanud ülevaatlikud meetmepõhised juhendid. Need on kättesaadavad kodulehel e-PRIA leheküljelt Juhendite alt ja meetmete abimaterjalide hulgast ning osaliselt ka e-PRIA enda keskkonnast.

Kodulehe e-PRIA veebilehele pannakse lisaks teenustele ja nende kasutamisega seotud juhenditele ka e-PRIA klientidele olulisi teateid ja uudiseid. Jooksvalt toimub ka videojuhendite uuendamine. Videojuhendid on leitavad PRIA YouTube kanalist ja need on viidatud PRIA kodulehel nii juhendite rubriigis kui ka vastavate meetmete tutvustuse juures. Samuti on viited videojuhenditele e-PRIAs iga vastava e-teenuse juures.

Klientidele mõeldes on väljatöötamisel ka e-PRIA keskkonnas automaatsed teated, mis ilmuksid tõrgete või häirete puhul kliendile ekraanile, et ta oleks toimuvaga kursis ning saaks oma tegevust planeerida.

e-PRIA teenuseid tutvustame ka eraldi infolõikudes erinevates PRIA teavitustes (pressiteated, artiklid, infokiri), mis käivad erinevate meetmete ja taotlusvoorude kohta. Meetmete puhul, kus on avatud taotluste eeltäitmine, on teavitused ajastatud eeltäitmise alguseks.

Üritused ja kohtumised

19.-21 aprillil 2018 toimus Tartus Maames, kus nagu varasematelgi aastatel oli PRIA esindatud ühises messiboksis koos Maaeluministeriumi ja teiste haldusala asutustega. Tutvustati e-PRIA teenuseid, jagati pindala- ja keskkonnatoetustega seotud trükiseid. Kohal olid erinevate meetmete spetsialistid, kes külastajaid nõustasid.

Alates 2008.a aprillikuust tegutseb PRIA klientide nõukoda, mille istungitel osaleb PRIA juhtkond, maaeluminister ning PRIA kutsel 15 liiget, kes on PRIAga pikaajaliselt aktiivselt suhelnud kliendid, sh MAK toetuste kasutajad. 2018. a toimus kaks kliendinõukoja kohtumist. 2018 aprillis täitus 10 aastat PRIA kliendinõukoja loomisest. Kliendinõukojast saadav info ja tagasiside on PRIAle üheks sisendiks oma tööprotsesside täiustamiseks ja kliendikesksemaks muutmiseks.

Heaks tavaks on PRIA esindajatel saanud vähemalt kord aastas kohtuda nii Eesti Taluliidu esindajate kui ka Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoja esindajatega. Nende kohtumiste eesmärk on saada klienditagasisidet PRIA töökorralduse osas, anda põllumeestele teada PRIA uutest arengusuundadest ja koostöös arutada neid teemasid, mis põllumehele kõige enam muret on tekitanud. 2018.a toimus kummagi keskorganisatsiooniga üks kokkusaamine.

Tegevust jätkasid infotelefonid klientide abistamiseks. Kolmel erineval põhinumbril helistajad saavad PRIA keskuse piirkonnabüroode töötajatelt vajalikku teavet kõigi MAKi meetmetega seoses – eraldi telefon on ühikupõhiste (737 7679) ja investeringumeetmete (737 7678) ning registritega (731 2311) seotud päringute jaoks. Klientide kirjalike päringute jaoks toimib e-posti aadress info@pria.ee, kuhu laekuvatele päringutele vastavad samad inimesed, kes töötavad infotelefonil. Laekuvate küsimuste kohta koostatakse analüüse, mis on sisendiks teistes tööloikudes, sh teavituse korraldamisel.

Klientidelt tagasiside kogumine

Teenindusalast tagasisidet, mis hõlmab ka MAKi meetmetega seonduvaid teemasid, kogutakse klientidelt mitmel viisil: teenindusbüroodes on blanketid ja võimalus neid postitada kohapeal sisepostkasti; blankette jagavad inspektorid kohapealses kontrollis käies. Kodulehel oleva bänneri kaudu saab tagasisidet saata internetis. PRIAs on välja töötatud ja toimib metoodika tagasiside haldamiseks ja vajadusel kliendile vastamiseks. 2018.a rakendati klienditagasiside kogumiseks soovitusindeksi metoodikat.

3. SA Erametsakeskuse ülevaade avalikkuse teavitamisega seotud tegevustest

Erametsanduse portaalis www.eramets.ee kajastatakse info kõigi EMK administreeritavate MAK 2014–2020 raames erametsaomanikele suunatud toetuste kohta. Portaalis on kättesaadavad taotlusvormid ning selle juurde kuuluvad lisadokumendid, õiguslikud alused (määrused ja nende lisad), taotluste vastuvõtuajad ja kohad ning muu info ja teated. Portaalis avaldatakse teateid taotlusvoorude algusest, infopäevade toimumisest ja taotlusvooru tulemustest (näiteks kui suures summas esitati taotlusvoorus taotlusi). Pärast toetuse otsuste tegemist lisab EMK portaali lingi PRIA veebilehele, kus avaldatakse toetuse saajate nimekirjad.

Taotlejate teavitamisel ning nende abistamisel taotluste esitamisel kasutatakse aktiivselt erametsanduse tugisüsteemi, eelkõige erametsanduse konsulente ning metsaühistuid. Metsaühistud omakorda informeerivad oma liikmeskonda ja toimivad mitmed infolistid. Metsaühistud korraldavad oma liikmetele mõeldud info- ja koolituspäevi, kus tutvustatakse ka MAK 2014–2020 raames antavaid erametsaomanikele mõeldud toetusi. Metsaühistutesse on koondunud üle 13 tuhande metsaomaniku.

2018. a ilmusid Natura 2000 erametsamaa toetuse kohta reklaamid kõikide maakondade lehtedes, Maalehes ja Maa Elus. Reklaami tehti raadios Kuku ja Elmar. Tasulise levikuga reklaami tehti ka Erametsakeskuse Facebooki lehel. Kõigile eelmistel aastatel Natura toetust küsinud metsaomanikele saadeti teavituskiri taotlusvooru saabumise kohta (sh paberkiri u 600 inimesele). Kuna Natura taotluse sai alates 2018. aastal esitada vaid elektrooniliselt, helistasid Erametsakeskuse toetuste üksuse töötajad kõigile varasemalt pabertaotluse esitanud metsaomanikule ja teavitasid taotlemise korra muudatustest. Natura infopäevad toimusid Kuressaares (37 osalejat), Pärnus (32), Rakveres (16), Võrus (27), Valgas (16), Tartus (2 korral - 32 + 13 osalejat) ja Tallinnas (2 korral - 37 + 14 osalejat).

Meetme 8 reklaam ilmus kõikide maakondade lehtedes, Maalehes ja Maa Elus nii paberlehes kui veebibännerina. Tasulise levikuga reklaami tehti ka Erametsakeskuse Facebooki lehel. Meetme 8 vooru kohta saadeti otsepostitusena kiri umbes 17 000 erametsaomanikule. Infopäevad toimusid Tallinnas (28 osalejat) ja Tartus (36 osalejat).

29. novembril 2018. a toimus Otepääl Pühajärvel üleriigiline metsanduse infopäev, kus räägiti metsanduse toetamise arengutest MAK 2014–2020 kaudu ja tehti ülevaade meetme 12.2 ja 8 rakendumise tulemustest. Maaeluministeeriumi ja Keskkonnaministeeriumi esindajad rääkisid metsatoetuste võimalikust tulevikust järgmisel programmiperioodil, lisaks räägiti metsatoetustest teistes Balti riikides ja maaparandusseaduse muudatustest. Infopäev oli suunatud erametsaomanikele, metsaühistute eestvedajatele, metsanduse konsulentidele ning asjaomastele ametnikele ja töötajatele (96 osalejat).

4. Põllumajandusuuringute Keskuse (PMK) ülevaade hindamise teavitustegevustest

Hindamisalane teavitamine on üks olulisi PMK hindamisalaseid tegevusi. See on tähtis nii põllumajandustootjatele, ametnikele kui ka teistele huvigruppidele nende tulevaste tegevuste

planeerimisel ja käesolevatele tegevustele hinnangu saamiseks. 2018. aastal toimus hindamisalane teavitamine sarnaselt eelnevatele aastatele. Jooksvalt uuendati infot MAK keskkonnaalaste tegevuste püsihindamist tutvustaval kodulehel. Püsihindajad osalesid konverentsidel ja seminaridel hindamisalaste ja ka muude erialaste ettekannete ja poster-ettekannetega ning erinevates allikates avaldati artikleid ja asjakohast infot. Osaleti ka mitmetes projektides, töögruppides ja võrgustikes.

Koolitused ja infopäevad

2018.a jaanuaris viis PMK läbi keskkonnasõbraliku majandamise toetuse kohustuslikud täienduskoolitused 4 maakonnas (Pärnu, Põlva, Ida-Viru ja Valga). Oktoobris – novembris toimusid koolitused veel 6 maakonnas (Viljandi, Tartu, Rapla, Järva, Saare, Pärnu). 10 koolitusel kokku oli 428 osalejat. PMK töötajatest olid koolitustel lektoriteks: Eneli Viik, Elsa Putku, Kadri Allik, Priit Penu ja Karli Sepp. KSM täienduskoolitused on perioodi jooksul samasisulised ja käsitletakse kolme teemat:

- Muld kui põllumehe tootmisvahend (piirkondlik mullakaitsetoetus, muldade kasutussobivus, PMK mullauuringute olulisemad tulemused põllumehele, PMK väetistarbekaardid ja väetamise soovitus);
- Vahe- ja haljasväetiskultuurid ja nende tähtsus, huumusbilansi kalkulaator;
- Mesilased – kasulikud, kuid haavatavad putukad. QuESSA projekti tulemused.

2018.a novembris toimusid PMK koordineeritud keskkonnasõbraliku majandamise toetuse kohustuslikud algkoolitused. Algkoolitused toimusid kahes maakonnas (Tartu, Järva), mõlemas üks koolitus ja kokku osales 40 põllumajandustootjat. Koolituste korraldamiseks viidi 2015. a. läbi riigihange, mille võitis MTÜ Eesti Maaelu Nõuandeteenistus. 2018. aastal täitis 43 ettevõtet KSM algkoolituse läbimise nõude (neist 13 juhul oli KSM toetuse kohustusega ettevõtte esindaja läbinud varasemalt KSM algkoolituse).

2018.a juunis korraldas PMK mahepõllumajanduse koolitus-põllupäeva Kuusiku katsekeskuses. Koolitus läks arvesse MAHE toetuse saajatele kohustusliku täiendkoolitusena 6 tunni ulatuses. Lektoritena esinesid Karli Sepp ja Eneli Viik PMK-st ja Aive Jänes Agri Partner OÜ-st. Osales 65 inimest. Põllupäeva teemadeks olid:

- Mahe- ja tavaviljeluse pikaajaline külvikorrakatse ja seal kasutatavad mullaharimisviisid;
- Mahevätiste katsed mahepõldheinal ja -teraviljadel;
- Bioloogiliste preparaaside ja lehevätiste katse;
- Agri Partner OÜ mahevätised ja bioloogilised preparaadid;
- Milline on elurikkus Eesti mahetootmises.

Hindamisega seotud info jagamine teistel üritustel

31. jaanuaril esines Karli Sepp Türi Agri Partner OÜ poolt korraldatud infopäeval põllumajandustootjatele „Tagasi juurte juurde 2018“ ettekandega „Kuusiku katsekeskuse mahe- ja tavaviljeluse katsetulemustest“.

4. märtsil esines Priit Penu Eesti Mesiniku Liidu koolituspäeval ettekandega „Mesilased ja mullastik“.

14. märtsil esines Elsa Putku konverentsil „Agronoomia 2018" ettekandega „Otsekülvi mõju mullaomadustele ja keskkonnaseisundile“.

28. märtsil esines Priit Penu ettekandega „PMK uued arendused efektiivseks taimekasvatuseks“ Taimekasvatuse pikaajalise programmi raames korraldatud täppisviljeluse infopäeval.

11. aprillil esines Priit Penu Räpina Aianduskoolis loenguga muldade kaitsest kursuse „Keskkonnakaitse ja loodushoiu täienduskoolitus II“ V moodul – Põllumajandus ja mullakaitse.

5. mail osales Tambet Kikas Tartus AS Reach-U korraldatud KOV GIS konverentsil ja esines ettekandega mullaseire ja mullakaardi kasutusvõimalustest ja seire arengutest.

19.-21. aprillil toimus Tartus Maamess, kus PMK stendil osalesid lisaks teistele PMK töötajatele ka osad MAK keskkonnaga seotud toetuste hindajad. Üritusel jagati põllulindude ja kimalaste trükiseid ning lühiülevaateid erinevatel põllumajanduskeskkonnaga seotud teemadel:

- Eneli Viik „Lindude olukord Eesti põllumajandusmaastikul“
- Eneli Viik „Kimalaste olukord Eesti põllumajandusmaastikul“
- Karli Sepp „Maheviljeluse pikaajaline külvikorrakitse Kuusikul“
- Priit Penu, Kadri Allik, Elsa Putku „Mida uuritakse Eesti muldadest?“
- Jaan Kanger „Kas ja kuidas mõjutab põllumajandus (taimekasvatus) põhja- ja pinnavett?“
- Marje Särekanno „Taluvärava toiteelementide (NPK) bilansi uuringu kokkuvõte“
- Marje Särekanno „Pestitsiidide kasutuskooormus seireettevõtetes“
- Maris Kruuse „Kui põllumajandustootjaid e-küsitleti...“

7. juunil Tallinnas, Maaeluministeriumis korraldatud Eesti maaelu arengukava 2014-2020 seirekomisjoni kolmeteistkümnendal istungil, esines Livi Rooma suulise ettekandega „MAK 2014-2020 4. ja 5. prioriteedi püsihindamine 2017.aastal“.

25. juunil esines Elsa Putku Maaeluministeriumis ettekandega PMK tegevustest seoses muldade jätkusuutlikku majandamisega. Ettekanne toimus MEM-i külastava Hollandi delegatsiooni visiidi raames.

11. septembril esines Kadri Allik Tartus Eesti Maäülikoolis loenguga „Mullaproovide võtmine ja mulla analüüsid I osa“.

28. septembril Maaeluministeriumis korraldatud erinevate osapoolte kohtumisel „Põllulinnud ja teised linnud, kes sõltuvad põllumajandusmaast“ esines Eneli Viik suulise ettekandega „PMK põllulindude seire“.

11. oktoobril Hiiumaal toimunud Eesti, Läti ja Soome rohumaade töögrupi kohtumisel esines Eneli Viik läbi skype suulise ettekandega „Evaluation of semi-natural grassland agri-environmental measures and biodiversity on agricultural land“.

30. oktoobril osales Tambet Kikas Sakus maaeluvõrgustiku teabepäeval konsulentidele ja esines ettekandega „Mullaseire uuemad tuuled“ mullaseire arengutest ning muldade kasutus sobivuse kaardirakenduse arendusest.

12. novembril külastasid PMK MAK keskkonnatoetuste hindajad põllumajanduskeskkonna alaste teadmiste ja kogemuste vahetamise eesmärgil Küprose Põllumajandus-, Loodusvarade ja Keskkonnaministeeriumi, kus esineti suuliste ettekannetega:

- Pille Koorberg „Estonian agricultural sector and the Estonian Rural Development Programme“
- Maris Kruuse (kaasautor Ere Ploomipuu) „Monitoring and evaluation, focus on agri-environment measures“
- Tambet Kikas „High Nature Value farming areas – identification and results“
- Eneli Viik „Evaluation of agri-environmental schemes, the biodiversity objective“
- Kadri Allik „Enhancing the protection of soils through rural development plan“
- Karli Sepp (ettekande autor Marje Särekanno) „Monitoring and evaluation practices on water management“.

19. novembril esines Priit Penu Tartus Eesti Maaülikoolis loenguga „Mullaproovide võtmine ja mulla analüüsid II osa“.

5. detsembril esines Priit Penu Tartus Eesti Maaülikoolis toimunud IX Mullapäeval ettekandega „Taimekaitsevahendite jäägid Eesti põllumuldades“.

12.-13. detsembril osales Tambet Kikas Belgias Antwerpenis toimunud EIP-AGRI seminaril „Multi-level strategies for digitising agriculture and rural areas“.

PMK poolt välja antud voldikuid „Eesti levinumad põllulinnud“ ja „Eesti kimalased“ jagati PMK korraldatud koolitustel, infopäevadel ja Maamessil. Lisaks põllumajandustootjatele jagati neid voldikuid (mõlemaid 120 tk) koostöös Keskkonnaametiga Rapla-, Järva- ja Saaremaal keskkonnahariduse infopäevadel ning tervisespetsialistile Tartu Linnavalitsusest (mõlemaid 20 tk), kes soovis neid teadlikkuse tõstmise eesmärgil jagada kooli- ja lasteaedadele.

Osalemine projektides, töögruppides ja võrgustikes

Karli Sepp osales 2018. a jooksul „Teadmussiirde pikaajaline programm mahepõllumajanduse tegevusvaldkonnas“ nõukogu töös.

2018. aastal jätkas PMK osalemist Euroopa Komisjoni (EK) Põllumajanduse Peadirektoraadi Euroopa Innovatsioonipartnerluse „Põllumajanduse tootlikkus ja jätkusuutlikkus“ (EIP-AGRI) võrgustiku teeninduspunkti (EIP-AGRI Service Point) töös. EIP-AGRI võrgustiku eesmärgiks on koguda ja vahendada informatsiooni ning hõlbustada andmevahetuse protsessi eelkõige tootjate, nõustajate ja teadlaste vahel põllumajandusinnovatsiooni teemade osas. Täpsema infoga EIP-AGRI kohta on võimalik tutvuda võrgustiku koduleheküljel.

2018. aastal panustasid PSUO töötajad jätkuvalt kahte EIONET -i võrgustikku kuuluva riikliku teemakeskuse töösse. Neist NRC Soil (mulla teemakeskus) tööga olid seotud Priit Penu, Elsa

Putku ja Kadri Allik ning NRC environment and agriculture (keskkonna ja põllumajanduse teemakeskus) tööga Kadri Allik. NRC-d vastutavad oma valdkonnas koostöö eest EEA ja EIONET-iga, edastades vajalikud andmed EEA-le, osaledes temaatiliste ülevaadete ja analüüside koostamisel, samuti Euroopa keskkonnaseisundi ülevaate koostamisel ja võtavad osa nõupidamistest. Veel panustatakse seisukohtade ning kommentaaridega EEA ja EIONET-i tegevuste kavandamisse nii tehnilise kui sisulise poole pealt.

Hindamisega seotud info avaldamine erinevates allikates

Marja, R., Koorberg, P. 2018. Eesti levinumad põllulinnud. Põllumajandusuuringute Keskus. Teine, parandatud trükk. AS Ecoprint, 46 lk.

Marja, R., Viik, E., Mänd, M., Phillips, J., Klein, A.-M., Batáry, P. 2018. Crop rotation and agri-environment schemes determine bumblebee communities via flower resources. *Journal of Applied Ecology* 2018: 1-11. doi:<https://doi.org/10.1111/1365-2664.13119>

Sepp, K., 2018. Kaaliumirikaste mahevätistega väetamisest põldheina-terakultuuride külvikorras. *Mahepõllumajanduse leht*, nr 83. Ökoloogiliste Tehnoloogiate Keskuse väljaanne, lk 5-7, http://www.maheklubi.ee/upload/Editor/maheleht_4_2018.pdf

Viik, E. 2018. Kimalased ja nende loendamine. Lühifilm. Põllumajandusuuringute Keskus. 12 min 7 sek.

Putku, E. ja Penu, P. 2018 Orgaanilise süsiniku seisund otsekülvi ja künniga haritavatel põldudel. *Kogumik Agronoomia* 2018, lk 15-21 <http://www.etki.ee/taim/public/pdf/Trukised/Agronoomia2018.pdf>

Tammik, K., Kauer, K. ja Penu, P. 2018. Eesti põllumuldade süsinikuvaru dünaamika aastatel 1983–2016. *Kogumik Agronoomia* 2018, lk 30-35 <http://www.etki.ee/taim/public/pdf/Trukised/Agronoomia2018.pdf>

5. Maaeluvõrgustiku teavitusalane tegevus

Maaeluvõrgustiku üksuse teavitustegevuste põhisuunad lähtuvad MAK kommunikatsioonistrateegiast ja iga-aastase tegevuskava kommunikatsiooni tegevusplaanist. Suuremateks ühistevõrgusteks on Eesti suurimal põllumajandus- ja maaelumessil osalemine ja üle-eestilise avatud talude päeva korraldamine.

Maaeluvõrgustiku üksuse tegevuse käigus antakse välja 6 erinevat tüüpi infokirja. Laiemale avalikkusele suunatud infokiri „Maaeluvõrgustiku Infokiri @VÕRGUKIRI“ (saadetakse 1165 e-posti aadressile) ja kitsama sihtgrupiga „Toiduvõrgustike @Infokiri“ (saadetakse 373 e-posti aadressile), „Innovatsioonivõrgustiku @infokiri“ (saadetakse 586 e-posti aadressile), „LEADER @INFOKIRI“ (saadetakse 104 e-posti aadressile), „Konsulentide @Võrgukiri“ (saadetakse 95 e-posti aadressile) ja Sotsiaalse talupidamise @Uudiskiri (saadetakse 142 e-posti aadressile). Aastatel 2014-2018 on levitatud kokku 346 numbrit infokirju ja muud trükist, ning kokku on tehtud 57 videolugu.

Maaeluvõrgustiku üksuse veebilehe maainfo.ee vaatajate arv on aastatel 2014–2018 kokku 4,6 miljonit ja unikaalsete vaatajate arv (korduvvaatajad on välja arvatud) kokku 735 tuhat. 2017. aasta vaatajate arv on võrreldes 2015. aasta näitajaga neljakordistunud ja see tase on säilinud ka 2018. aastal. Maaeluvõrgustiku üksuse tegevuse kajastamiseks kasutati ka sotsiaalmeedia kanaleid: YouTube, Facebook, Twitter ja Google kaardirakendus. Facebooki maaeluvõrgustiku üksuse konto avati 2015. aasta novembris ja Twitteri konto 2017. aasta kevadel. 2018. aasta lõpu seisuga oli Facebooki kontol 739 jälgijat, kokku on tehtud 626 postitust ja maainfo.ee veebilehele oli Facebooki kaudu jõutud 14 tuhandel juhul.

Tegevused, mis on seotud MAK 2014–2020 projektinäidete kogumisega

Kokku on 31.12.2018 seisuga kogutud ja levitatud 794 maaelu arengukava projekti- ja rakendusnäidet ning muid maaelu arendamisega seotud näiteid. Teemade kaupa jagunemine: maaelu arengukava tulemuste levitamise raames 52 näidet, LEADER/CLLD teemadel 401 näidet, sealhulgas põllumajanduse konkurentsivõime ja lühikeste toidutarneahelate teemal 81, innovatsiooni teemal 88 ja sotsiaalse kaasamise teemal 47 näidet.

Põhilised näidete levitamise kanalid on maaeluvõrgustiku üksuse regulaarsed infokirjad, veebileht, trükised ja näitused. 2018.a valmis EV100 kingitusena rändnäitus „100 maaelu toetamise näidet“, mille näited koguti koostöös maaeluvõrgustiku koostöökoja liikmete ja heade partneritega. Täpsem info on kättesaadav lingil www.maainfo.ee/100MAKnaidet.

Kohalikele tegevusgruppidele koolituse korraldamine ja võrgustikutöö pakkumine

Kohalike tegevusgruppide koolitus- ja arendustegevuste raames on aastatel 2014–2018 korraldatud kokku 57 üritust. LEADER-meetme paremaks rakendamiseks korraldatakse kohalikele tegevusgruppidele 2-päevaseid infopäevi (2-3 korda aastas), piirkondlikke koolitusi, veebipõhiseid infopäevi (vebinare) ja suviseid arendusseminare. 2018. a korraldati piirkondlikud LEADER meetme rakendamise arutelud.

Liikmesriikide LEADER/CLLD kohalike tegevusgruppide vahelise koostöö soodustamiseks toimus 2018.a rahvusvaheliste esinejatega LEADER visioonikonverents „Kuidas kohapeal arukalt otsustada?“.

2018. a on veebilehel www.maainfo.ee kajastatud kokku 165 LEADERi teemalist uudislugu ja kalendris 446 LEADER tegevusgruppide korraldatud sündmust.

Koostöömeetme lühikese tarneahela ehk kohaliku toidu valdkonnas on seisuga 31.12.2018 korraldatud kokku 13 üritust, kokku 386 osalejale. Välja on antud 109 numbrit elektroonilist väljaannet „Toiduvõrgustike @Infokiri“ ning 21 korral on lühikese tarneahela teema olnud väljaande „Maaeluvõrgustiku Infokiri @VÕRGUKIRI“ fookusteemaks.

Võrgustikutöö pakkumine nõustajatele ja innovatsiooni tugiteenuste pakkumine

Innovatsioonivõrgustiku valdkonnas on aastatel 2014–2018 korraldatud kokku 26 üritust 743 osalejale. Ilmunud on 3 elektroonilist väljaannet „Innovatsioonivõrgustiku @infokiri“ ja eesti keelde on tõlgitud 48 numbrit EIP-AGRI infokirja.

Eesti maaeluvõrgustikutöö raames korraldatakse MAK teadmussirde meetme ja koostöö meetme toetuse taotlejatele/saajatele regulaarselt ümarlaudu. 2018. aastal toimus kokku 9 sündmust, sh 4 vebinari.

Seire- ja hindamistulemuste jagamine ja levitamine

Seisuga 31.12.2018 on MAK 2014–2020 meetmete tulemuste paremaks levitamiseks koostatud 2 rändnäitust „Maaturismi edulood“ ja „100 maaelu toetamise näidet“ ning ilmunud on 2 väljaannet (trüki- ja veebiväljaanne): „Märka keskkonnahoidlikku põllumajandust“ ja „Üllatav Eesti LEADER. Surprising Estonian LEADER“. Seire- ja hindamistulemuste levitamisega on seotud kokku 7 üritust ning seire- ja hindamistulemuste levitamine on olnud 10 väljaande „Maaeluvõrgustiku Infokiri@VÕRGUKIRI“ peateemaks.

Euroopa maaelu arengu võrgustiku (The European Network for Rural Development – ENRD)

Aastatel 2014–2018 on osaletud 74 korral Euroopa maaelu arengu võrgustiku (The European Network for Rural Development - ENRD) ja Põhja-Balti maaeluvõrgustike üksuste sündmustel. Osaletud on LEADER innovatsiooni, LEADER rakendamise parandamise, „nutikate külade“, sotsiaalse kaasamise, rural proofing tööühmade töös ning 2018. aastast biomajanduse tööühma töös. ENRD hindamisvõrgustiku seminaridel on osaletud 4 korral ja EIP-AGRI seminaridel 9 korral. Maaeluvõrgustiku üksuse esindaja on ka Euroopa maaeluvõrgustike üldkogu (Rural Networks' Assembly), juhtrühma (Rural Networks' Assembly) ja LEADER/CLLD allrühma liige.

Aastatel 2014–2018 on Eesti maaeluvõrgustiku esindaja ENRD üritustel teinud 12 ettekannet, ENRD väljaannetes on ilmunud Eesti kohta 67 teavitust ja 24 projektinäidet. Kokku levitati eelnimetatud perioodil 183 teadet ENRD väljaannete kohta, sh on tõlgitud 98 ENRD väljaannet (48 ENRD infokirja ja 50 EIP-AGRI infokirja).